

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Případová studie Osvobozené školy

Autorka: Veronika Machová

Předložená diplomová práce teoreticko – empirického charakteru má dostatečný rozsah 61 stran textu a 3 přílohy na 8 stranách. Jejím cílem je dle zadání popsat způsoby vzdělávání ve svobodné demokratické škole. Vychází z analýzy vzdělávacích metod, které jsou východiskem pro inovaci tradičních způsobů vzdělávání. Jedná se o aktuální téma, které je příspěvkem do diskuzí o požadovaných změnách Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Z tohoto pohledu je téma vhodně zvolené a jeho zpracování je přínosem pro uplatnění diplomantky v praxi.

Práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. Teoretická část je věnována definicím a vysvětlování pojmů s nimiž se v textu pracuje a které jsou charakteristické pro činnost svobodných demokratických škol (svoboda a demokracie, demokracie ve školním prostředí apod.). Kapitola 3 popisuje principy činnosti svobodných demokratických škol – např. sebeřízené vzdělávání, vnitřní motivace, partnerství a samospráva, otevřenost a nenásilí aj. Ke zpracování této a dalších částí diplomové práce byla použita řada zdrojů. Seznam obsahuje 69 položek (literárních, internetových) včetně cizojazyčných. Počet zdrojů splňuje požadavky a odpovídá potřebám zkoumané problematiky. Citace v textu jsou uváděny podle stanovených zásad. Diplomantka prokázala schopnost se zdroji účelně pracovat.

Empirická část práce je uvedena kapitolou 4 věnovanou metodologickým otázkám. Výzkumný problém je výstižně stanoven a z něho jsou odvozeny cíle a výzkumné otázky. K jejich zodpovězení byla zvolena metoda kvalitativního výzkumu formou případové studie. Popisu použité metody je věnována kapitola 5. Ke zkoumání byla vybrána pražská základní škola „Osvobozená škola“ založená v roce 2020. Charakteristika školy je uvedena na str. 34. Popisu prostředí a práce školy by dle mého názoru prospělo doplnění fotodokumentací (v příloze). Škola pracuje podle vlastního školního vzdělávacího programu, jeho charakteristika je na str. 39. Na dalších stranách jsou shrnuty důležité znaky práce školy, například způsoby hodnocení výsledků vzdělávání, spolupráce s rodinou, vystupování učitelů v roli průvodce. Procesu výuky je věnována kapitola 5.3 – denní rozvrh a průběh lekcí, což je posuzováno z hlediska metod a forem výuky, materiálního zabezpečení, věkově heterogenního uspořádání a práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Získávání poznatků o činnosti školy je dokumentováno v dostatečném rozsahu v příloze (pozorování, rozhovor s ředitelkou školy). Shrnutí shromážděných poznatků ze základní školy „Osvobozená škola“ je v kapitole 5.4, tím byl zadán cíl diplomové práce splněn.

Při celkovém hodnocení diplomové práce je třeba konstatovat splnění zadaných cílů. Teoretická část obsahuje potřebné informace k provedení výzkumnému šetření. Případová studie charakterizuje podstatné znaky práce Osvobozené školy. K formální stránce práce, jazykové a stylistické úpravě nemám připomínky.

Otázky k obhajobě: Jaké jsou možnosti dalšího využití této diplomové práce? Má s ní autorka nějaké záměry?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti. Doporučuji přijmout ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 3. 8. 2024

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.